

G E H E I M

DE HUIDIGE POSITIE VAN POLEN.

Polen bevindt zich sinds het zich in oktober 1956 enigszins ontworsteld heeft aan de overheersende invloed van de Sowjet-Unie in een overgangsfaze.

Ook al blijft het land behoren tot het socialistische blok, de uitspraak van GOMULKA dat de weg naar het socialisme in de verscheidene landen niet gelijk behoeft te zijn aan die welke in de Sowjet-Unie is gevolgd, is voor een Oost-Europees land zeer revolutionair en toont duidelijk aan, dat Polen een voor de Sowjet-Unie minder betrouwbare satelliet is geworden.

De Sowjet-Unie en Polen bekijken elkaar thans met zeer groot wantrouwen.

Dat zulks bepaalde consequenties heeft voor het werk van de Russische Veiligheidsdiensten moge blijken uit het feit, dat de Poolse delegatie naar het Wereldjeugdfestival te Moskou zeer sterk onder contrôle werd gehouden. Volgens de leiding van de Poolse delegatie waren op de hun ter beschikking gestelde hotelkamers microfoons in de lampfittingen aangebracht, die na ontdekking door hen onklaar waren gemaakt.

De CPN deelt als trouw volgeling van Moskou het wantrouwen van de Sowjet-Unie t.a.v. de Polen. Dit heeft - zoals al eerder beschreven werd - zijn doorwerking op de instelling van de CPN-leiding ten opzichte van de in Nederland gevestigde Poolse diplomatieke vertegenwoordigers en de door deze gesteunde vereniging "Nederland-Polen".

Is de CPN in het algemeen goed vertegenwoordigd op recepties en andere feestelijkheden georganiseerd door de Russische Ambassade of de Legaties van de satellietstaten, op dergelijke bijeenkomsten van het Poolse Gezantschap is in de laatste tijd geen vooraanstaande figuur van CPN-zijde meer verschenen.

G E H E I M

Zo was op de receptie welke ter gelegenheid van de onafhankelijkheidsdag op 20 juli 1957 in de Poolse Legatie werd gehouden geen enkele vertegenwoordiger namens het CPN-partijbestuur aanwezig.

Naar aanleiding van gesprekken tijdens deze receptie gevoerd gaf GORZYNSKI, de (feitelijke) leider van de Vereniging "Nederland-Polen" in besloten kring een uiteenzetting over de huidige positie van Polen.

Dit betoog, waarin naar zijn zeggen tevens de visie van functionarissen verbonden aan de Poolse Legatie tot uitdrukking was gebracht, kwam op het volgende neer:

De eigen weg die Polen wil gaan komt tot uiting op economisch gebied. De Poolse economie is tot dusverre grotendeels op de Sowjet-Unie afgestemd geweest. Polen wil zich echter meer op het Westen gaan oriënteren. Het zal voor een groot deel van de houding van het Westen afhangen of dit streven met succes zal worden bekroond. Het scheppen van moeilijkheden door het Westen ten aanzien van een uitbreiding van de handelsbetrekkingen zou slechts ten gevolge hebben dat Polen in een ongewenst isolement gedreven wordt.

Indien men door de verscherping van de economische situatie een nieuw Poznan verwacht dient men te begrijpen dat een gewapend conflict niet tot Polen beperkt zal blijven als men de zaken op de spits drijft. De Russen zouden in Polen evenmin als in Hongarije Westerse inmenging dulden.

Polen zal als men het in de gelegenheid stelt een eigen koers te bepalen niet alleen als zuurdesem op de communistische partijen van het Oosten maar ook op die van het Westen kunnen inwerken.

Het is een zeer ongelukkige politiek om Polen in een isolement te drijven. Uitlatingen als van Westduitse zijde, dat men geen genoeg zal nemen met de huidige Westgrens van Polen zijn alleen maar geschikt om de Polen weer naar de Sowjet-Unie toe te drijven.

- Volgens -

G E H E I M

Volgens GORZYNSKI zou men het daarom op de Poolse Legatie zeer gewaardeerd hebben als de Nederlandse Minister van Buitenlandse Zaken persoonlijk op de bedoelde receptie aanwezig was geweest inplaats van zich door de functionaris belast met Oost-Europese aangelegenheden te doen vertegenwoordigen. Men zou dit dan hebben kunnen zien als een bewijs, dat Nederland het streven van Polen zich onafhankelijk van de Sowjet-Unie te ontwikkelen, zou willen steunen.

september 1957.